

College voor Toetsen en Examens

EXAMINERING BEROEPSGERICHTE PROFIELVAKKEN 2022

INZET CSPE IN HET
SCHOOLEXAMEN
BROCHURE MET RICHTLIJNEN
EN INFORMATIE

Versie 2.0, 9 februari 2022

INHOUD

INLEIDING	3
1 DE INZET VAN HET CSPE IN HET SCHOOLEXAMEN	5
2 AANPASSING VAN HET PTA	6
2.1 AANDACHTSPUNTEN	6
2.2 VOORDELEN	7
2.3 CHECKLIST PTA BEROEPSGERICHTE PROFIELVAK	7
3 RICHTLIJNEN BIJ DE INZET VAN HET CSPE ALS SE	8
3.1 SAMENVATTING VAN DE RICHTLIJNEN/SPELREGELS	8
3.2 RICHTLIJNEN	8
4 NADERE INFORMATIE	10
4.1 SAMENVATTING VAN DE NADERE INFORMATIE	10
4.2 ACTIVITEITENPLANNING	10
4.3 CORRECTIEVOORSCHRIFT EN OMZETTING VAN SCORES IN CIJFERS	11
4.4 STATUS OVERIGE INFORMATIE IN DE SEPTEMBERMEDEDELING	12
4.5 ONDERSTEUNING DOOR SPV, CITO, CVTE, DUO EN EXAMENLOKET	13
4.6 CORONAREGELS VAN DE OVERHEID	14
4.7 OVERIGE ZAKEN	14

INLEIDING

In het [debat van de Vaste Kamercommissie Onderwijs](#) van 26 januari 2022 heeft de minister aangegeven dat het beroepsgerichte profielvak in het vmbo in 2022 wordt afgesloten met alleen een schoolexamen (SE), net als in 2021. De minister maakt deze maatregel binnenkort (wellicht nog deze week) in een Kamerbrief nader bekend.

Net als in 2021 mogen de scholen bij het SE van het beroepsgerichte profielvak ook in 2022 gebruikmaken van (delen van) de cspe's die bedoeld waren als centraal examen. Het is niet toegestaan delen van deze cspe's op te nemen in het SE van een keuzevak.

Naar aanleiding van het commissiedebat zal een nieuwe versie van het servicedocument van 17 december 2021 worden gepubliceerd. In het servicedocument wordt op hoofdlijnen informatie verstrekt over het afsluiten van het beroepsgerichte profielvak met alleen een SE en de mogelijkheden voor het aanpassen van het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) als dat noodzakelijk is.

In deze brochure 'EXAMINERING BEROEPSGERICHTE PROFIELVAKKEN 2022' worden richtlijnen en nadere informatie verstrekt over het gebruik van de cspe's 2022. De brochure is tot stand gebracht in samenwerking met SPV, VO-raad, Cito en DUO. Naast informatie over het gebruik van het cspe bij het SE, bevat de brochure informatie over wat de maatregel betekent voor het PTA.

De inhoud van deze brochure is afgestemd met het ministerie van OCW, de Inspectie van het Onderwijs en het platform examensecretarissen (PLEXS).

GEVOLGEN VOOR HET PTA

Het beroepsgerichte profielvak wordt ook in 2022 met alleen een SE afgesloten. Het PTA van het beroepsgerichte profielvak moet daarom nu alsnog minimaal voldoen aan de eisen die gelden voor een PTA van een vak dat alleen met een SE wordt afgesloten. In het PTA moeten dus alle deeltaken van het beroepsgerichte profielvak verantwoord worden. Scholen moeten daarom nagaan of het profielvak met het huidige SE dekkend geëxamineerd wordt.

Het PTA moet aangepast worden als in het huidige PTA niet alle deeltaken zijn opgenomen en gekoppeld zijn aan een schoolexamen/toets. Het PTA moet eveneens aangepast worden als de herkansingsmogelijkheden bijgesteld (moeten) worden of omdat het tijdpad voor de afname van het SE wordt aangepast nu het beroepsgericht profielvak afgesloten wordt met alleen een SE. Het afnemen van SE's voor het profielvak kan immers, nu er geen CE voor het profielvak is, nog tot aan het begin van de zomervakantie met als uiterste datum 22 juli 2022.

De maatregel om het profielvak met alleen een SE af te sluiten en als uiterste datum van de afnameperiode voor het profielvak 22 juli 2022 te nemen, is genomen om meer onderwijstijd te genereren voor de beroepsgerichte profielen c.q. scholen meer onderwijsruimte te geven.

INZET CSPE IN HET SCHOOLEXAMEN

Het cspe 2022 wordt beschikbaar gesteld om scholen hierbij te ondersteunen. Scholen hebben daarmee de mogelijkheid om binnen het SE de examinering van een profielvak geheel of deels af te nemen zoals dat voorzien was. Scholen kunnen ook besluiten geen gebruik te maken van het cspe.

Wij bevelen het gebruik van het cspe 2022 van harte aan. Wij adviseren daarbij, als dat haalbaar is, het cspe in zijn geheel, of als dat beter past een of meer onderdelen van het cspe, af te nemen met inachtneming van dezelfde examencondities als wanneer het cspe de status CE zou hebben.

UITSLAGBEPALING

Het eindcijfer voor het beroepsgerichte profielvak is gelijk aan het cijfer behaald op het SE. Het eindcijfer telt mee in de uitslagbepaling. Voor 2022 geldt dat dit eindcijfer (op 1 decimaal) ook meetelt in de 5,5 regel.

Alleen als er voor het profielvak nog vergaande veranderingen zijn betreffende de examinering ervan in 2022, wordt mogelijk een volgende versie van deze brochure uitgebracht. In dat geval worden scholen hierover via een mailing vanuit Examenblad.nl op de hoogte gebracht.

Op Examenblad.nl staat altijd de actuele versie van deze brochure.

Wij wensen scholen, docenten en leerlingen een goede afronding van het examenjaar 2022 toe.
Mede namens SPV, VO-raad, Cito en DUO.

Gerard de Gier, Ingeborg Riedijk en Annet van den Broek
clustermanagers beroepsgerichte vakken CvTE

1 DE INZET VAN HET CSPE IN HET SCHOOLEXAMEN

Het besluit om het beroepsgerichte profielvak ook dit jaar af te sluiten met alleen een SE is genomen om scholen en leerlingen meer (onderwijs)ruimte en -tijd te geven. Schoolexamens kunnen op een later moment dan oorspronkelijk gepland afgenomen worden. Daardoor is er meer tijd/ruimte om onderwijs in het profielvak te verzorgen en eventuele onderwijsachterstanden in het profielvak in te halen. Alsmede ook de examinering ervan in het SE hierop af te stemmen.

Scholen kunnen er per beroepsgericht profielvak voor kiezen om binnen het SE:

- het cspe in zijn geheel af te nemen;
- een of meer onderdelen (A, B, C en/of D) in zijn geheel af te nemen;
- een of meer onderdelen gedeeltelijk af te nemen door kandidaten opdrachten over te laten slaan.

Het ministerie van OCW, de MBO-raad, SPV en de VO-raad adviseren als dat mogelijk en passend is van de cspe's gebruik te maken bij de schoolexaminering van de profielvakken beroepsgerichte programma's.

AANPASSING VAN HET PTA

Nu het profielberoepsgerichte profielvak met een SE wordt afgesloten zullen scholen hun PTA nog eens goed tegen het licht moeten houden. Zie daarvoor [hoofdstuk 2 'Aanpassing van het PTA'](#).

SPELREGELS

Om alle scholen in staat te stellen van de cspe's 2022 gebruik te maken bij de examinering van het profielvak, is het gebruik ervan aan spelregels gebonden. Die spelregels zijn vooral bedoeld om de geheimhouding te kunnen borgen.

De spelregels staan in [hoofdstuk 3 'Richtlijnen bij de inzet van het cspe als SE'](#).

Scholen kunnen er ook voor kiezen om gebruik te maken van inhoud van cspe's uit eerdere jaren. Deze zijn beschikbaar op Examenblad.nl en Cito.nl. Gebruik hiervan wordt niet ondersteund. De inhoud ervan sluit daarnaast soms niet meer volledig aan bij het examenprogramma 2022 omdat examenprogramma's bijgesteld kunnen zijn.

Inhoud van de cspe's 2020 mag onder geen beding terugkomen in het SE. De examendocumenten van de cspe's 2020 zijn in 2020 opgehaald. Scholen hebben de opdracht gekregen om de digitale examenbestanden te vernietigen. De reden daarvoor is toen ook benoemd: de inhoud van de cspe's 2020 kan terugkomen in de cspe's van latere examenjaren. Deze inhoud is eigendom van het CvTE. Als een school zich hier niet aan houdt, is de school in overtreding. Als die overtreding in enig jaar wordt geconstateerd, ook bij opname ervan in andere toetsen dan SE toetsen zal het bestuur daarop worden aangesproken.

NADERE INFORMATIE

[Hoofdstuk 4](#) bevat informatie over onder meer de activiteitenplanning, het gebruik van de correctievoorschriften, de omzetting van scores in cijfers, de wijze waarop de Septembermededeling gelezen moet worden, nu het cspe de status SE heeft. De ondersteuning van scholen door Cito, CvTE, DUO, Examenloket en SPV wordt in hoofdstuk 4 eveneens nader toegelicht.

2 AANPASSING VAN HET PTA

2.1 AANDACHTSPUNTEN

1 *Procedure bij aanpassing van het PTA*

Voor het wijzigen van het PTA dient een procedure te worden doorlopen. . Deze is beschreven in het eindexamenbesluit VO ([Artikel 31c Eindexamenbesluit VO](#)).

- Na vaststelling van het PTA voor 1 oktober is het in beginsel niet mogelijk om het PTA te wijzigen. De maatregel in 2022 het beroepsgerichte profielvak met een SE af te sluiten is echter na 1 oktober genomen. Dit maakt het noodzakelijk na te gaan of het PTA nog past bij de nieuwe situatie en of het nodig/gewenst is het PTA aan te passen.
- Een school die hiermee geconfronteerd wordt, wendt zich met een verzoek tot wijziging van het PTA tot het bestuur van de school.
- Voor het vaststellen van het gewijzigde PTA dient de reguliere procedure voor het wijzigen van het PTA te worden doorlopen. Onderdeel hiervan is dat het bestuur de examencommissie in de gelegenheid stelt te adviseren en instemming van de MR wordt verkregen.
- Leerlingen, ouders en de inspectie dienen altijd per ommekeer over een wijziging van het PTA actief geïnformeerd te worden. De inspectie wordt door de school geïnformeerd door een mailbericht te zenden aan examenloket@duo.nl. Daarbij moet het volgende worden doorgegeven: welk PTA het betreft (klas, jaar, schoolsoort), reden van wijziging, wat de wijziging is, de gevolgde procedure, en dat het aangepaste PTA niet in het nadeel van de leerlingen is. Het gewijzigde PTA moet vervolgens in het Internetschooldossier (ISD) geüpload worden.

2 *Alle deeltaken uit het examenprogramma in het PTA*

Nu de profielvakken met een SE worden afgesloten, geldt dat alle deeltaken van het examenprogramma in het PTA opgenomen moeten zijn.

3 *Overzicht van deeltaken per cspe-onderdeel*

Van de profielvakken is een overzicht - [Overzicht deeltaken per onderdeel](#) - beschikbaar. Het overzicht geeft aan welke deeltaken in de afzonderlijke onderdelen van elk profielvak-cspe getoetst worden.

Scholen kunnen hiervan gebruikmaken bij het aanpassen van het PTA. Wanneer een school constateert dat het huidige PTA niet dekkend is kan daarmee voor de ontbrekende onderdelen nagegaan worden welke cspe-onderdelen ingezet kunnen worden als SE. Dit moet de school verwerken in het PTA zoals bij alle andere SE-toetsen.

4 *Scholen zonder SE in de profielvakken*

Scholen, die ervoor gekozen hebben om het profielvak met alleen een CE te examineren, moeten alsnog de afsluiting van het profielvak met een SE in het PTA opnemen. Een optie is dat te doen door het cspe geheel in het PTA te plaatsen; niet alleen voor de eerste afname, maar ook voor de herkansing.

Na vaststelling door het bevoegd gezag (zie aandachtspunt 1), moet de school van dit PTA melding maken bij de inspectie via het Examenloket en de school moet het PTA uploaden in het ISD.

5 *Scholen met SE in de profielvakken*

Voor scholen die voor het profielvak wel een SE hebben, geldt normaal gesproken dat dit SE niet het volledige examenprogramma hoeft af te dekken. Bij een deel van deze scholen zijn daarom in het PTA voor het profielvak examenjaar 2022 niet alle deeltaken van het examenprogramma opgenomen. Het PTA en de bijbehorende toetsing moeten dan aangepast worden aan de situatie dat het beroepsgerichte profielvak volledig wordt afgesloten met een SE. Ook in deze situatie kan het inzetten van (een deel van) het cspe een goede mogelijkheid zijn.

2.2 VOORDELEN

Inpassing van het cspe of onderdelen van het cspe in het SE biedt scholen een aantal voordelen:

- Een cspe-toets binnen het SE dekt de betreffende deeltaken uit het examenprogramma af. De opdrachten en vragen uit de cspe's geven de leerlingen de mogelijkheid om hun kennis en vaardigheden te tonen. Mede op basis daarvan kunnen leerlingen er blijk van geven dat zij goed voorbereid zijn op hun vervolgopleiding in het mbo.
- Docenten hoeven zelf geen toetsen te maken. Zowel de cspe-versie voor de eerste afname als de cspe-versie voor de herkansing zijn hiervoor beschikbaar.
- Het cspe kan binnen het SE ook alleen ingezet worden als herkansingstoets.
- Voor docenten kan het aantrekkelijk zijn om in het examenjaar 2022 ervaring op te doen met het cspe. Beoogd wordt dat in 2023 het profielvak, na een aantal jaren niet met een centraal examen afgesloten te zijn, wel weer met een centraal examen wordt afgesloten.

2.3 CHECKLIST PTA BEROEPSGERICHTE PROFIELVAK

Bij het aanpassen van het PTA kan de onderstaande checklist behulpzaam zijn.

Voldoet het PTA aan het volgende?

- In het PTA zijn alle deeltaken van het examenprogramma opgenomen. In het PTA is duidelijk en herleidbaar te zien met welke toetsen welke deeltaken worden afgesloten.
- De bijbehorende toetsing is passend bij de in het examenprogramma omschreven deeltaken.
- Het PTA moet voorzien in voldoende herkansingsmogelijkheden, passend bij de situatie dat het beroepsgerichte profielvak wordt afgesloten met alleen een SE.
- Een eventueel aangepaste herkansingsregel voor het profielvak valt binnen de daarvoor wettelijk vastgestelde regels en de regels in het examenreglement van de school.
- Indien gebruik wordt gemaakt van een (onderdeel van) het cspe in het SE, is duidelijk waar en wanneer dit ingepland is en of het bijvoorbeeld vooral praktijk of theorie omvat.

Aandachtspunten bij de aanpassing van het PTA:

- De weging van de diverse onderdelen in het PTA is passend bij de situatie in 2022. Onderdeel van de aanpassing van het PTA is de aanpassing van de weging van de verschillende SE-toetsen. Het is belangrijk dat de weging helder is en recht doet aan leerlingen.
- Een eventueel aangepaste herkansingsregel voor het profielvak valt binnen de daarvoor vastgelegde regels in het examenreglement van de school. Het kan dus zo zijn dat ook het examenreglement aangepast dient te worden. Voor aanpassing van het examenreglement geldt dezelfde procedure als voor aanpassing van het PTA.
- De planning in het PTA doet recht aan het zo goed mogelijk gebruiken van de tijd om onderwijsachterstanden in te halen en de leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op de stap naar het vervolgonderwijs.
- De afronding van de keuzevakken en het profielvak zijn waar nodig op elkaar afgestemd.
- De toetsing van de onderdelen in het PTA kan worden uitgevoerd met inachtneming van de geldende Coronaregels van de overheid.

3 RICHTLIJNEN BIJ DE INZET VAN HET CSPE ALS SE

3.1 SAMENVATTING VAN DE RICHTLIJNEN/SPELREGELS

Scholen kunnen er per beroepsgericht profielvak voor kiezen om binnen het SE:

- het cspe in zijn geheel af te nemen;
- een of meer onderdelen (A, B, C en/of D) in zijn geheel af te nemen;
- een of meer onderdelen gedeeltelijk af te nemen door kandidaten opdrachten over te laten slaan.

Met het oog op het voorkomen van schending van de geheimhouding maken scholen daarbij gebruik van de examendocumenten voor kandidaten zoals die bij het cspe worden geleverd, zoals de instructie voor de kandidaat, opgavenboekjes, (uitwerk)bijlagen, ict-onderdelen en minitoetsen in Facet.

Schending van geheimhouding op één school kan vergaande consequenties voor alle andere scholen hebben. Borging van de geheimhouding is daarom essentieel. Wat daarom niet mag is dat content uit het cspe 2022 overgenomen wordt (bijvoorbeeld via (digitaal) knippen en plakken) in schooleigen examendocumenten t.b.v. het SE. Dit is te kwetsbaar vanuit het oogpunt van geheimhouding. Wat wel mag, is een SE-toets laten bestaan uit de afname van geselecteerde opdrachten van een onderdeel van het cspe en een aantal 'eigen' SE-opdrachten. Ook hierbij is de geheimhouding van groot belang.

De scholen moeten daarom de richtlijnen voor geheimhouding uit de Instructie voor de Examinator bij afname van een of meer onderdelen van het cspe als SE (deel)examen in acht nemen. Dat betekent onder meer dat de examendocumenten pas openbaar zijn als deze gepubliceerd zijn op Examenblad.nl en cito.nl. Zoals in andere examenjaren te doen gebruikelijk, zal dat in september 2022 zijn. Na afname van de toetsen zullen alle examendocumenten dus weer ingenomen moeten worden.

Afnames in Facet

Minitoetsen en onderdelen in Facet moeten in Facet worden ingepland en afgenomen. In 2022 zijn in elk cspe één of twee (praktijk-)onderdelen met opdrachten in Facet opgenomen.

3.2 RICHTLIJNEN

De richtlijnen volgen uit bepalingen die ook gelden als het cspe met status CE zou worden afgenomen. Het gaat daarbij om de bepalingen

- in de Instructie voor Examinator ([3.2.1](#));
- voor de afname in Facet ([3.2.2](#));
- voor computergebruik bij de cspe's ([3.2.3](#));
- over door kandidaten gemaakte werkstukken en producten ([3.2.4](#));
- over foto- en filmopnamen ([3.2.5](#));
- en – last but not least – over onregelmatigheden ([3.2.6](#)).

3.2.1 De instructie voor de Examinator

Generiek geldt dat bij inzet van een of meer (opdrachten uit) onderdelen van het cspe bij het SE de richtlijnen uit de Instructie voor de Examinator gelden. Dat geldt voor zowel de [Algemene Instructie voor de Examinator](#) als voor het specifieke deel per onderdeel per profielvak. De Algemene Instructie voor de Examinator vindt u op Examenblad.nl op de examenpagina van elk profielvak. De specifieke instructies per onderdeel maken deel uit van zending A.

Belangrijk is dat alle scholen die gebruik willen maken van een of meer onderdelen van het cspe bij het SE, dit ook daadwerkelijk kunnen doen. Dat vraagt zorgvuldig handelen van alle scholen, vooral op het gebied van geheimhouding. Specifieke aandacht wordt daarom gevraagd voor onderstaande informatie.

Inzien van een kandidaat-exemplaar

Bij het cspe geldt normaalgesproken dat de examinator een kandidaat-exemplaar uit zending B maximaal tien werkdagen voorafgaand aan de daadwerkelijke start van de afname op zijn

school mag inzien. Nu het cspe de status SE heeft, mag dat ook eerder. Zo kunnen docenten tijdig bepalen welke onderdelen zij wel en niet in het SE willen inzetten. Bij de inzage van het kandidaat-exemplaar moeten docenten wel alle richtlijnen omtrent geheimhouding in acht nemen.

Voor de onderdelen in Facet geldt dat het inzien van de opdrachten op zijn vroegst mogelijk is op 16 februari.

Om docenten in de gelegenheid te stellen om te kunnen bepalen of een onderdeel in Facet ingezet wordt bij het SE van het beroepsgerichte profielvak, is het **alleen** dit schooljaar en **alleen** voor de cspe-onderdelen in Facet toegestaan de examinator een test-afname van een onderdeel in Facet te laten maken als test-leerling. De afnameplanner maakt daartoe een test-leerling aan. De docent/examinator kan dan het onderdeel als leerling maken c.q. inzien. De docent/examinator kan vervolgens via de correctiemodule ook het CV inzien.

3.2.2 Afnames in Facet

Scholen die minitoetsen en/of onderdelen in Facet in willen zetten als deel van een SE-toets, nemen deze af in Facet.

Om leerlingen voor te bereiden op afnames in Facet zijn sinds half januari de inplanbare voorbeeldminitoetsen en voorbeeldopdrachten voor het cspe onderdeel in Facet beschikbaar voor de scholen. Ook zijn er oefentoetsen beschikbaar op de openbare oefenomgeving van Facet: oefenen.facet.onl.

3.2.3 Computergebruik bij de cspe's

In de Septembermededeling [paragraaf 4.4 Computergebruik bij de cspe's](#) is de informatie opgenomen die ook geldt als een of meer onderdelen van het cspe als SE wordt gebruikt.

In het bijzonder vragen wij aandacht voor het hierin opgenomen document: '[Digitaal toetsen en examineren: Facet en cspe applicaties](#)'.

Het is de verantwoordelijkheid van de school zelf om de afname zo in te richten dat de geheimhouding bij het gebruik maken van online applicaties gewaarborgd is. En daarmee alle andere scholen die gebruik maken van cspe's bij het SE in staat stelt cspe onderdelen binnen het SE volgens de regels af te nemen. Het melden van het gebruik van online applicaties bij de helpdesk van Cito is niet nodig.

3.2.4 Door kandidaten gemaakte werkstukken en producten

Voor producten en werkstukken die door de kandidaten in het kader van het cspe gemaakt worden, geldt ook bij 'cspe status SE' dat deze pas na afloop van de verlengde afnameperiode van de cspe's **dus na 22 juli 2022** tentoongesteld of meegegeven mogen worden.

3.2.5 Foto- of filmopnamen

Opnames tijdens de afname mogen alleen gemaakt worden door bij de afname betrokken examenfunctionarissen die door de directeur zijn aangewezen. Kandidaten mogen alleen opnamen maken als dit onderdeel uitmaakt van een praktische opdracht. Gedurende de afnameperiode is publicatie van cspe-materiaal (foto's, filmopnamen, passages uit de examendocumenten en inhoudelijke opmerkingen) langs welke weg dan ook niet toegestaan.

3.2.6 Onregelmatigheden

Ook nu cspe de status SE heeft, geldt inzake onregelmatigheden door een kandidaat artikel 5 uit het Eindexamenbesluit. Alleen de directeur kan een of meer maatregelen nemen die in dat artikel worden genoemd. De door de directeur genomen maatregel dient wel via het ISD te worden toegezonden aan de inspectie (art. 5 lid 3 Eindexamenbesluit VO).

Als de onregelmatigheid een schending van de geheimhouding van examendocumenten of -bestanden betreft, kan dit ook de afname van het cspe/SE op andere scholen raken. Om die reden moet de examensecretaris van dit type calamiteit **altijd** melding maken bij de Examenlijn van het CvTE. Het CvTE informeert dan ook de andere scholen.

4 NADERE INFORMATIE

Dit hoofdstuk bevat informatie over:

- de activiteitenplanning ([4.2](#));
- de correctievoorschriften bij de cspe's en de omzetting van scores in cijfers ([4.3](#));
- hoe de Septembermededeling gelezen moet worden nu het cspe de status SE heeft ([4.4](#));
- de ondersteuning van scholen door Cito, CvTE, DUO, Examenloket en SPV ([4.5](#));
- de afname het SE met inachtneming van de geldende Coronaregels van de overheid ([4.6](#)).
- overige zaken ([4.7](#))

Eerst volgt in paragraaf 4.1 een samenvatting van de nadere informatie uit de paragrafen 4.2 tot en met 4.7.

4.1 SAMENVATTING VAN DE NADERE INFORMATIE

Activiteitenplanning ([4.2](#))

De [activiteitenplanning](#) die gepubliceerd is bij de Septembermededeling / Februari-aanvulling verandert voor de cspe's. In de geactualiseerde activiteitenplanning die als PDF-document in de februari-aanvulling is opgenomen, zijn de aanpassingen zichtbaar.

Correctievoorschriften ([4.3.1](#))

Bij een SE gaat de school zelf over het toekennen van het aantal scorepunten aan SE-opdrachten. Dat geldt ook voor de wijze van beoordeling ervan. Voor cspe onderdelen die ingezet worden als SE geldt dit dus ook. Het gebruik van het correctievoorschrift wordt aanbevolen, maar is daarom niet verplicht.

Omzetting van scores in cijfers ([4.3.2](#))

Omdat het om een SE gaat, gaat de school zelf over het omzetten van scores in cijfers.

Als het cspe 2022 de status CE zou hebben behouden, dan zou de N-term bepalen hoe de scores in cijfers worden omgezet.

Het CvTE en Cito zullen medio april een handreiking met **per onderdeel van elk cspe** een suggestie voor een N-term beschikbaar stellen. De N-term is dan niet verplicht, maar kan behulpzaam zijn bij de omzetting van de score voor een cspe-onderdeel in een cijfer voor dat cspe-onderdeel. De weging van de cijfers voor de verschillende cspe-onderdelen binnen het uiteindelijke SE-cijfer (= eindcijfer) is aan de school.

Andere doorklikdocumenten bij de Septembermededeling ([4.4](#))

De meeste andere doorklikdocumenten bij de Septembermededeling hebben nu het beroepsgerichte profielvak afgesloten wordt met alleen een SE, de status 'handreiking'. Dat wil zeggen dat scholen geadviseerd wordt om het cspe af te nemen conform de inhoud van deze documenten, maar scholen kunnen daarin ook eigen keuzes maken. In paragraaf 4.4 vindt u meer informatie over deze richtlijnen in de huidige situatie.

Ondersteuning door VO-raad, SPV, DUO, Cito en CvTE ([4.5](#))

De VO-raad, SPV, DUO, Cito en het CvTE zullen de scholen graag zoveel mogelijk ondersteunen op de manier waarop zij dat ook zouden doen als het cspe 2022 de status CE zou hebben.

De Coronaregels ([4.6](#))

Bij de afname van het SE/cspe moeten de dan actuele Coronaregels van de overheid in acht genomen worden.

Overige zaken ([4.7](#))

Op 26 januari heeft SPV in samenwerking met het Examenloket een webinar verzorgd. Dit webinar is terug te kijken via de [website van platformsvmbo](#). Het algemene gedeelte van de webinars op 8 en 9 februari 2022 door CvTE en Cito is hier eveneens terug te kijken.

Op de website van SPV zijn [FAQ's](#) geplaatst rond de nieuwe maatregelen.

4.2 ACTIVITEITENPLANNING

De activiteitenplanning is aangepast op de situatie dat het beroepsgerichte profielvak wordt afgesloten met een SE.

Headlines:

- De afnameperiode is verruimd en loopt tot en met 22 juli 2022.
- Als de benodigde examendocumenten en -bestanden beschikbaar zijn en/of de minitoetsen en andere onderdelen in Facet kunnen worden ingepland, kan gestart worden met de afname van de cspe-onderdelen in het schoolexamen.
- De zendingen A, B en C van de profielvak-cspe's komen op de oorspronkelijk aangegeven datums beschikbaar voor de scholen. De examendocumenten in zending B komen beschikbaar in de door de school aangegeven aantallen voor eerste afname en (daaraan gerelateerde) beperkte aantallen voor een eventuele herkansing.
- De zendingen A (Instructie voor de Examinator en grijze vlekkenexemplaren) en C (correctievoorschrift en digitale bestanden) zijn via een Cito portal beschikbaar gesteld.
- De scholen worden c.q. zijn hierover via mailings vanuit Examenblad.nl geïnformeerd.
- De toewijzing van de versie-kleur voor de eerste afname heeft ook in 2022 plaatsgevonden. Op 10 januari 2022 zijn de scholen hier via een mailing vanuit Examenblad.nl over geïnformeerd. Hiermee is het mogelijk om voor een herkansing van een SE-toets de andere versiekleur van het cspe te gebruiken. Vanwege de afname als SE is het toegestaan om af te wijken van de toegewezen kleur als u het cspe als SE inzet. In zending B is echter het aantal verstrekte examendocumenten gebaseerd op de aan de school toegewezen versiekleur.
- De wachtwoorden die nodig zijn om de zip-bestanden van zending A en C te kunnen ontsluiten, zijn via de persoonlijke pagina van de examensecretaris tegelijkertijd, dus rond de datum van verzending zending A, bekendgemaakt. Dit geldt voor zowel de versie-kleur bedoeld voor de eerste afname als de versie-kleur bedoeld voor de herkansing.
- Er worden geen gegevens in Wolf ingevoerd. Reden hiervoor is dat er geen normering op basis van afnamegegevens zal plaatsvinden.
- Er worden begin juni 2022 geen (definitieve) N-termen bekendgemaakt. Wel wordt er per cspe-onderdeel een suggestie voor een N-term beschikbaar gesteld die gebruikt kan worden bij de omzetting van score naar cijfer. Naar verwachting worden deze suggestie N-termen medio april gepubliceerd.
- Omdat er in 2022 geen centraal examen voor het profielvak is, kan het aanleveren van het SE-cijfer aan ROD in een veel later stadium van het schooljaar nog gedaan worden. Het schoolexamen kan nog op 22 juli 2022 worden afgesloten. Pas na afsluiting kan het eindcijfer bepaald worden. De uitslag en de eindcijfers moeten uiterlijk twee weken na de vaststelling van de uitslag aan ROD gemeld worden.

4.3 CORRECTIEVOORSCHRIFT EN OMZETTING VAN SCORES IN CIJFERS

4.3.1 Correctievoorschriften

Het correctievoorschrift (cv) bestaat naast het [algemene deel](#) (geplaatst op Examenblad.nl op de examenpagina van elk afzonderlijk profielvak) uit de specifieke delen per onderdeel. De documenten van zending C (het cv per onderdeel en de digitale bestanden) worden via de Cito-portal beschikbaar gesteld. De cv's maken deel uit van een met een wachtwoord beveiligd zip-bestand voor het betreffende examen.

Als service wordt ook in 2022 voor een aantal vakken eveneens een Excel-versie beschikbaar gesteld in zending C. Voor alle cspe's van de profielvakken BWI, PIE, D&P en MVI is een Excel-versie beschikbaar. Deze digitale cv's beschikken over de mogelijkheid om voor een **volledig** cspe de behaalde totaalscore om te zetten in een cijfer met behulp van een eigen N-term. Hiervoor kunt u de gepubliceerde suggestie voor een N-term gebruiken, maar dat is niet verplicht.

Bij het SE zijn scholen zelf verantwoordelijk voor de wijze waarop de correctie plaatsvindt. Als een cspe-onderdeel bij het SE wordt ingezet, dan wordt aanbevolen om voor dat onderdeel het cv te volgen.

4.3.2 N-termen

Bij het SE zijn scholen zelf verantwoordelijk voor de wijze van correctie en voor hoe het cijfer van een SE-toets tot stand komt.

Dat geldt dus ook als een cspe-onderdeel wordt ingezet bij het SE.

Het CvTE en Cito zullen als handreiking per cspe-onderdeel een suggestie doen voor een N-term. Deze suggesties voor N-termen zullen gebaseerd zijn op het oordeel van experts (vakdocenten vanuit de scholen). Deze vakdocenten worden door Cito uitgenodigd voor deelname aan een zogenoemde standaardsetting, die leidt tot een suggestie voor een N-term per onderdeel.

Naar verwachting zijn de suggesties voor N-termen per cspe-onderdeel medio april beschikbaar.

Geen Wolf

Scholen voeren in 2022 geen Wolf-gegevens in na de afname van een of meer onderdelen van het profielvak-cspe.

4.4 STATUS OVERIGE INFORMATIE IN DE SEPTEMBERMEDEDELING

De volgende doorklikdocumenten in de Septembermededeling zijn van belang voor het cspe:

- [Digitaal toetsen en examineren: Facet en cspe-applicaties](#)
- [Werken met twee profielvak-cspe's](#)
- [Richtlijnen examentijd cspe](#)
- [Voorlezen van het cspe](#)

Naast deze doorklikdocumenten bieden ook de antwoorden op vragen geplaatst onder de kop: '**Vragen**' op de examenpagina van elk afzonderlijk profielvak een handreiking bij de afname van de cspe's, ook als deze de status SE hebben.

In de volgende paragrafen wordt de status van de doorklikdocumenten nader belicht.

4.4.1 Status 'Digitaal toetsen en examineren: Facet en cspe-applicaties'

Als minitoetsen of andere opdrachten in Facet als SE-opdrachten ingezet worden, is het van belang dat daarbij de richtlijnen die zijn aangegeven in '[Digitaal toetsen en Examineren: Facet en cspe-applicaties](#)' gevolgd worden. Om de kwaliteit van de afname te kunnen garanderen, is het van belang dat de eisen die zijn gesteld aan het doorvoeren van de (tussentijdse) releases en systeemeisen, gevolgd worden. Dit is ook van belang voor het borgen van de geheimhouding zodat alle scholen in staat zijn het cspe in te kunnen zetten als SE.

4.4.2 Status brochure 'Werken met twee profielvak-cspe's'

De [brochure Werken met twee profielvak-cspe's](#) is gepubliceerd in september 2021 met de gedachte dat de cspe's in 2022 centrale examens zouden zijn. Nu de cspe's de status SE hebben, is een deel van de informatie in de brochure niet meer van toepassing. Van de brochure wordt geen nieuwe versie toegespitst op de actuele situatie van 2022 uitgebracht.

De herkansing is bij het SE de verantwoordelijkheid van de scholen zelf. Daarmee is de inhoud van hoofdstuk 3 van deze brochure niet meer passend voor 2022. Ook de bijlagen 3 en 4 van deze brochure zijn niet in lijn met cspe status SE in 2022.

In de situatie dat gebruikgemaakt wordt van cspe's bij het SE, is het nog altijd waardevol de inhoud van de brochure te kennen. Zie de brochure vooral als een handreiking bij de inzet van cspe-onderdelen bij het SE.

4.4.3 Status 'Richtlijnen examentijd cspe'

Bij een SE-toets is het aan de scholen zelf de tijdsduur te bepalen. Als een cspe-onderdeel als SE-toets wordt ingezet, wordt aanbevolen de '[richtlijnen examentijd cspe](#)' te volgen bij afname van een of meer volledige onderdelen. De richtlijnen bieden immers ook in de specifieke situatie van 2022 voldoende ruimte om daar waar nodig rekening te houden met schoolspecifieke omstandigheden.

4.4.4 Status 'Voorlezen van het cspe'

Het is aan de scholen zelf te bepalen hoe om te gaan met het voorlezen van het cspe bij het afnemen van een of meer onderdelen van het cspe status SE. Het document '[voorlezen van het cspe](#)' heeft daarom de status van handreiking.

4.5 ONDERSTEUNING DOOR SPV, CITO, CVTE, DUO EN EXAMENLOKET

SPV, het Examenloket, DUO, CvTE en Cito bieden bij de cspe's 2022 op de gebruikelijke wijze ondersteuning. Onder meer via platformsvmbo.nl, het Examenloket, de helpdesk van Cito, de Examenlijn en de helpdesk Facet.

U kunt met vragen altijd terecht bij het Examenloket. Het Examenloket draagt er zorg voor dat de vraag op de juiste plek terechtkomt en van een reactie voorzien wordt.

De situatie is wel een andere; daarom toch enkele piketpaaltjes:

Betreffende het PTA:

- SPV: Aanspreekpunt voor de informatievoorziening en concrete ondersteuning van scholen bij de ontwikkeling en optimalisering van het PTA. Vertrekpunt de regelgeving van OCW (geconcretiseerd naar de vmbo praktijk). Zie ook de website van platformsvmbo.nl als het gaat over de inrichting/ aanpassing van het PTA.

Betreffende wet en regelgeving nu de beroepsgerichte vakken in 2022 worden afgesloten met een schoolexamen:

- Het [Examenloket](https://www.examenloket.nl) is het loket voor vragen over wet- en regelgeving; o.a. over te volgen procedures bij aanpassing van het PTA en/of het examenreglement.

Betreffende de inhoud en afnamecondities van het cspe:

- Voor inhoudelijke vragen over het cspe en het melden van eventuele fouten/ onvolkomenheden is de Examenlijn het eerst aangewezen aanspreekpunt. U gebruikt hiervoor het contactformulier op [Examenblad.nl](https://www.examenblad.nl) '[Stel uw vraag - Examenblad](https://www.examenblad.nl)'. Kies als onderwerp: opmerkingen bij het centraal examen.
- In de Instructie voor de Examinator is meer gespecificeerd aangegeven waar u met bepaalde vragen moet zijn. Als het gaat over systeemtechnische eisen van de applicaties meegestuurd bij zending C is de helpdesk van Cito het aanspreekpunt.

4.5.1 platformsvmbo.nl

Wat het besluit 'cspe wordt SE' precies in de praktijk betekent, zal vanaf februari steeds duidelijker worden. SPV informeert de scholen hierover via onder andere de speciale pagina op de [website](https://www.platformsvmbo.nl).

SPV heeft op 26 januari 2022 een webinar georganiseerd. Dit webinar is terug te zien via [YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=...). Mocht u naar aanleiding van het webinar vragen hebben dan kunt u die stellen door een mail te sturen naar info@platformsvmbo.nl.

4.5.2 Examenloket

In deze brochure is geprobeerd op vragen die vooraf bedacht konden worden een antwoord te geven. Vragen over aanpalende regelgeving worden in deze brochure niet beantwoord. Ook blijken er in de praktijk, bij de uitwerking, altijd nieuwe vragen op te doemen. Stel deze aan het Examenloket, zeker als deze met wet- en regelgeving te maken hebben. Hierbij kan gedacht worden aan aanpassing van het PTA, herkansingsopties etc.

Lees eerst de vragen en antwoorden die al gesteld en beantwoord zijn op:

www.examenloket.nl.

4.5.3 Examenlijn

De Examenlijn van het CvTE is er voor inhoudelijke vragen over het cspe en voor het melden van eventuele fouten/onvolkomenheden in examendocumenten.

Dit verandert niet nu het cspe de status SE krijgt.

De Examenlijn is bereikbaar via het antwoordformulier op [Examenblad.nl](https://www.examenblad.nl) '[Stel uw vraag - Examenblad](https://www.examenblad.nl)'.

Scholen bepalen zelf bij het SE hoe omgegaan wordt met kandidaten met een beperking. De Examenlijn is echter beschikbaar mocht er behoefte zijn om mee te denken om zo te komen tot een afname waarbij en recht gedaan wordt aan de kandidaat met een beperking en recht gedaan wordt aan alle andere kandidaten van dat profielvak op de school. Zie ook [hoofdstuk 6 Septembermededelingen: Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte](#).

Omdat artikel 55 van het Eindexamenbesluit betrekking heeft op zowel het schoolexamen als het centraal examen, moeten aanpassingen in de wijze van examenafname wel gemeld worden in het ISD van de inspectie.

4.5.4 Helpdesk Facet en Helpdesk Cito

In onderdelen van het cspe worden minitoetsen in Facet afgenomen. Een aantal onderdelen wordt vanuit Facet afgenomen. In deze onderdelen worden meerdere opdrachten in Facet afgenomen. De helpdesk Facet is bereikbaar voor technische ondersteuning bij afnames in Facet.

Zending C omvat naast het correctievoorschrift de digitale bestanden behorende bij de afzonderlijke onderdelen van de profielvak-cspe's. Voor technische ondersteuning is de Cito helpdesk beschikbaar.

Gaat het sec om inhoudelijke aspecten van deze bestanden, dan kunt u hiervoor terecht bij de Examenlijn van het CvTE.

4.6 CORONAREGELS VAN DE OVERHEID

De Coronaregels van de overheid kunnen tussentijds wijzigen. Het kan daarom zinvol zijn het PTA voor het profielvak zo in te richten dat hier op ingespeeld kan worden als dat nodig is.

In de meest vergaande situatie kan dan ook afname op afstand van onderdelen uit het PTA in beeld komen. Voor wat betreft cspe inhouden bij het SE geldt ook dan dat de geheimhouding gewaarborgd moet zijn.

Het is voorstelbaar dat leerlingen bepaalde opdrachten niet op de gebruikelijke manier uit kunnen voeren, omdat niet aan de geldende Coronaregels voldaan kan worden. Ook kan het zo zijn dat leerlingen bepaalde vaardigheden minder dan gebruikelijk hebben kunnen ontwikkelen als gevolg van de geldende Coronaregels. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het onderdeel gastheerschap bij HBR. Op diverse scholen hebben leerlingen zich hiervan de praktijk niet goed eigen kunnen maken, omdat bijvoorbeeld het schoolrestaurant gesloten was en/of de stage geen doorgang kon vinden. De maatregel om de beroepsgerichte profielvakken met een SE af te sluiten, is juist genomen om scholen de ruimte te geven hier wel mee om te gaan. Op een wijze die én recht doet aan de gestelde eisen én recht doet aan de leerlingen die in deze bijzondere situatie examen doen. Anders gezegd: 'De deeltaak dient wel onderdeel uit te maken van het PTA en de bijbehorende toetsing, maar de vorm van de toetsing mag afwijken van wat gebruikelijk is'.

4.7 OVERIGE ZAKEN

Aspecten als gespreid examen, vervroegd examen in het (voor-)voorlaatste leerjaar, leerwerktraject en andere vragen die dit mogelijk oproept, worden in deze brochure inhoudelijk niet behandeld.

Op 8 en 9 februari 2022 zijn/worden webinars gegeven, bedoeld voor de examinatoren van de beroepsgerichte profielvakken. In deze webinars wordt ingegaan op de inzet van (onderdelen van) de cspe's in het SE. De opname van het algemene deel en de presentatie zijn te vinden op de website platformsvmbo.nl.

Op de websites van de VO-raad en SPV is nadere informatie te vinden die behulpzaam kan zijn bij de aanpassing van het PTA.

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

[cvte.nl](https://www.cvte.nl)

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Centrale Eindtoets primair onderwijs: de eindtoets die de overheid aanbiedt aan leerlingen uit groep 8. De uitkomst is een advies voor het best passende brugklatype. [Centraleeindtoetspo.nl](https://www.centraleeindtoetspo.nl)

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs. [Examenblad.nl](https://www.examenblad.nl)

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen. [Staatsexamensvo.nl](https://www.staatsexamensvo.nl)

 Centrale examens middelbaar beroeps-onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma. [Examenbladmbo.nl](https://www.examenbladmbo.nl)

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding. [Staatsexamensnt2.nl](https://www.staatsexamensnt2.nl)